

FÓIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

<p>Prețul Abonamentului : Pentru Austro-Ungaria pe an . . 5 fl. — cr. " " " " pe $\frac{1}{3}$ an . 2 " 50 " " România și străinătate pe an . 14 franci " " " " pe $\frac{1}{2}$ an 7 "</p>	<p>Prețul inserțiunilor : Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 cuvinte 3 fl., până la 200 cuvinte 4 fl., de aci în sus 5 fl.</p>	<p>Correspondențele sînt a se adresa redacțiunii „FÓIA DIECESANĂ“; eră banii de prenumerațiune și inserțiuni la Tipografia diecesană în Caransebeș.</p>
--	---	---

Cuprinsul: Publicațiune referitoare la calificațiunea concurenților la postul de protopresbiter. — Cuvânt rostit la Învierea Domnului. — Institutul regnicolaru pentru pensionarea învățătorilor în Ungaria. — Județul general. Continuare. — Varietăți. — Convocare.

Nr. 7 și 8 Cons. pl.

Publicațiune.

Congresul nostru național bisericesc ținut în anul trecut 1888 cu privire la calificațiunea concurenților la postul de protopresbiter a luat în ședința sa din 8 (20) Octombrie 1888 Nr. 111 concludul, că la postul de protopresbiter numai acel concurent se poate candida, carele va documenta:

a) că poșede calificarea prescrișă pentru concurenții la parochiile de I clasă prin regulamentul pentru parochii și că au depus esamenul de maturitate;

b) că a implinit cel puțin 5 ani în serviciul bisericesc seu școlariu cu succes deplin mulțamitoriu și că prin zelul și diligența sa, s'a distins în rezultatul activității sale pe terenul bisericesc și școlariu;

c) un aspirante din altă eparchie numai cu prealabila învoire a Consistoriului eparchiei, la care aparține protopresbiteratul vacant, poate concursa;

d) un aspirante, carele a terminat studiile teologice în străinătate, are să dovedescă, că a depus esamenul de calificațiune în eparchia sa;

e) pentru preoții în mod binemeritați pe terenul bisericesc cultural, anume pentru cei ce în decurs de mai mulți ani în serviciu prin fapticul lor zel creștinesc și faptele lor capacitate intelectuală și morală au dovedit în mod recunoscut și de Consistoriu o chemare estraordinară, lipsa de clase gimnasiale și de esamen de maturitate nu poate forma pedecă întru înaintarea la postul de protopresbiter, decă nu sînt alți concurenți cu deplină calificațiune.

Tot acel mărit Congres național bisericesc prin concludul seu din 10 (22) Octombrie 1888 Nr. 105 a dispus, că afacerile consistoriale referitoare la alegerea și denumirea protopresbiterului aparțin la competența Consistoriului plenariu.

Consistoriul Eparchiei Caransebeșului aduce la cunoștință publică aceste dispozițiuni congresuale pe basa cerceririlor Pré Veneratului Consistoriu metropolitan ddo 8 Martie a. c. Nr. 86 și 87 Metr. spre scire și conformare în casuri obveniente.

Caransebeș, în 4 Aprilie 1889.

Președintele Consistoriului.

Filaret Musta, m. p.
protosincol episcopesc.

Cuvântul

rostit de în Domnul fericitul Episcop diecesan IOAN în biserica catedrală din Caransebeș în ziua Învierii Domnului în anul 1868.

„Christos a înviét din morți (Luca c. 24 v. 34).

Christos a înviét! Sântele pasci sînt o sêrbătore frumôsă și strălucită, sînt o sêrbătore, pe care o țin toți evlavioșii creștini, și întru care află toți bogată hrană pentru sufletele lor. Pascile sînt o sêrbătore de mare bucurie. Pentru aceia astăzi milioane de creștini înaltă din adêncul inimii cântări de laudă și de mulțamită cătră Domnul puterilor, Ddeul înțelepciunii, și al bunătății, pentru-că a sculat din morți pre unul născut fiul seu, Domnul nostru Is. Chs. Astăzi au încetat dîlele de întristare și de jale, ce ne pătrunsese inimele în săptămâna trecută, când am petrecut pe Mântuitoriul Chs. la patimă și cruce, și durerea s'a prefăcut în bucurie mare. Astăzi înviind Chs. cel restignit apostolii și învățacei lui nu se mai îndoesc despre dumneșirea

persoanei și învățătorei lui Chs, ci indoela lor se prefăce în convingere neclătită; frica și temerea lor în speranță și durerea lor în bucurie. Înviind Chs. din mormânt, omenii cei-ce zăceau întru întunec, au eșit la lumină, erau cei necăjiți, asupriți și strimtorati de răutatea temporală au început a spera, că vor scăpa de necas și vor avea un viitoriu mai bun, au început a dori cu putere, că vor vedea zile mai bune și mai frumoase pentru minte, inimă și suflet, pentru familie, patrie și stat, pentru popor și omenire.

Lucrul mântuirii, legea cea cerescă, ce se vedeau nimicite prin mórtea Dnului Chrs. cel răstignit, acum prin învierea lui se înalță cu putere înnoită, se lătește în toate părțile lumii, și aflând pământ mănos crește și aduc rodui mai frumoși și mai bogate. Învățăceii și prietenii lui Chrs. cari pierduse totă speranța, vedând pe Chrs pus în mormânt, acum după-ce l-au vădut, că a înviét, erau însuflețesc, și îndrepteză dorințele cătră cele mai înalte și mai bune și i-și află mulțămirea și fericirea lor nu atât aici pre pământ, cât în ceriu, în patria cea adevărată. O iubiți ascultători! Pascale sunt sêrbătoreea cea mai frumoasă de preste an. Cuvintele: „*Christos a înviét*“, cu care se îmbrățișeză creștinii unii pe alții în zilele acestea, sunt cuvintele cele mai îmbucurătore din sânta scriptură.

Veniți dar să cugetăm asupra acestor cuvinte îmbucurătore, ca așa pătrundându-ne de înțelesul lor să ne câștigăm hrană sufletescă petru totă viața noastră. Chrs a înviét și prin această virtutea și faptele bune s'au arătat învingătore, și acesta veste face pre creștinii cei buni și drepti, ca să lapede frica și să fie îndrêsneți. Chrs a înviét, dar după-ce a suferit patimi înfricoșate nevinovat fiind, și această veste aduce mângăere și alinare la creștinii, cari sufer necasuri și nenoroai pe nedrept, fiind nevinovați.

Êtă materia și părțile cuvântării mele de astăzi.

I.

De vom privi la viața, ce o a dus Dl Chrs fiind pre pământ, aflăm, că el a fost înfrumșețat cu toate faptele cele bune, el s'a întocmit după voia lui Ddeu toate cugetele, simțimentele și faptele sale, el nu s'a temut a dice cătră contrarii săi: „*Cine dintre voi mă pôte arêta, că am făcut vre-un păcat?*“ pe el nici poftele lumesci, nici fiilii cei violenți ai vécului nu l'au putut îndupleca de a face vre-o fărădelege. Ba ce este mai mult, când violenții a vrut să-l ispitescă în pustie, el i-a dat acel răspuns pătrudătoriu: *Împărăția mea nu este din lumea acesta: de-*

părtéză-te dela mine Satano, că scris este, pe Domnul Ddeul teu să nu-l ispitesci, ci numai lui singur să te închini și să-i slujesci“. Dragostea Mântuitorului Chs cătră Ddeu și cătră omeni a fost nemărginită, el a împlinit totdeauna cu bucurie poruncile părintelui său cel ceresc, el a îmbrățișat pe omeni cu dragostea cea mai ferbinte, pe orbi i-a făcut să vedă, pe cei surdi să audă, pe cei muți să vorbescă, pe cei leproși să se curățescă, pe cei morți să învieze și la cei săraci a făcut să li se vestescă evangelia. Pretutindenea unde mergea Dl Chrs, pe urma lui se revêrsa binecuvântare, norocire și mângăere; n'a fost lacrimă, care să nu o ștergă el, plângere, care se nu o audă, întristare, cu care să nu com-pătimescă; el n'a alungat dela sine pe cei păcătoși și rătăciți, ci i-a primit și îmbrățișat, ba chiar și pe inimiții săi nu i-a blăstămat, ci i-a binecuvântat chemând asupra lor îndurarea lui Ddeu, care nu voesce mórtea păcătoșului, ci ascéptă, ca să se întorcă, să se pocăescă și să se îndrepteze. Vedeți iubiți ascultători! prin astfel de cugete, simțimente și fapte s'a făcut Mântuitorul Chs vrednic de înviere, prin o astfel de viață eșind el din cămara morții a făcut, ca virtutea și faptele cele bune să fie învingătore.

Iubiți ascultători! Noi creștinii încă avem să înviem odinióră; trupurile noastre nu vor zăcea în mormânt pentru totdeauna, ci precum dice s. Apostol Pavel: „*Semănă-se întru stricăciune, sculase-va întru nestricăciune; semănă-se întru slăbiciune, sculase-va întru putere; semănă-se întru nemărire, sculase-va întru mărire; semănă-se trup viețuitoriu, sculase-va trup dăhovnicesc*“. Credința cuprinsă întru aceste cuvinte ale Apostolului îndemnă pe creștinii cei buni și drepti, ca să nu uite, a gândi neîncetat la înviere, ca să umble și de aici încolo pe căile faptelor bune, ce și le-au ales după pilda Mântuitorului Chrs. Precum călătoriu nu se supără de calea cea lungă, nu se sfiesce de stêncile și măraciniil, ce-l stau în cale, dă prin tină și prin apă, nu cruță nici o ostenelă numai ca să ajungă la ținta călătoriei sale, să ajungă acasă, ca să se bucure cu părintii, frații și sororile sale, așa și tu creștine cu fapte bune, care ai de țintă învierea și de patrie ceriu, așa și tu, decă vrei să ajungi acasă la patria ta cea adevărată, trebuie să te silesci, ca să te faci tot mai vrednic de înviere; tot mai vrednic de patria ta, care este ceriu, pentru-că plată nu se da la nici un om, decă nu lucră. Îndresnesce dar bunule creștine! și mergi înainte pe drumul dreptății

și al dragostei. Tu, pecând miî de ómeni petrecean în lene, punându-și mânil în sîn, séu sê tâvăleau în noroiul poftelor și desfătărilor lumesci, -- tu pe atuncî póte că ai lucrat cu bărbăție și neoboselă la împlinirea datorinților tale, îndresnesce, fă neincetat bine, nu te supăra, că lumea î-ți resplătesce binele cu rău, aducându-ți aminte, că odiniórá ai se înviezi și se întrî în păméntul rêsplătirei, în ceriuri: aducându-ți aminte, că economul cel mare, care locuesce în ceriuri, Domnul viei, va aduna odinióra împregiurul séu pre toți lucrătorii séi, ca sê le dea plata pentru ostenelele lor. Tu creștine cu fapte bune, póte că n'ai asuprit încă pe nici unul dintre ómenii, cu carî ai avut a face, tu póte că n'ai adunat avere nedréptă în casa ta, de-și ai fost de multe ori lipsit și strimtorat fórté tare, pórtă-te și de aici încolo așa și privegéză asupra inimii tale, ce sê turbura așa de ușor. Când sê deșteptă în inima ta pofta cea rea a trupului, când amagitoriul bate la ușa ta, ca sê te prindă în cursa sa cea aducétóre de perire, tu depărtéză-l dela tine dîcându-i: cu carele sînt zidit și pus aici pe pămént, ca se adun comori neperitóre dentru lumea viitóre, eu cum sê fac un rău așa de mare, cum sê-mî întinez mânil cu nedreptate. Tu póte că nu te-ai arêtat cu inimă rece cătră cei lipsiți și nenorociți, carî au venit la tine, tu ai fost gata a da sfat bun, la cei-ce au avut lipsă de el, tu ai întărit pe cei slabi, ai fost plin de îndurare cătră cei sêraci, ai făcut parte din averea ta la semenii tei, la frații tei în tóte lipsele lor, îndresnesce, fi și de aici încolo făcétorii de bine cătră cei sêraci, dar mai cu sémă catrá cei sêraci de învêțătură, *pentru aceea ajută șóla, dă la fondul ei o pãrticică cât de mică din averea ta, că șóla face sê sece izvorul, din care ese sêrăcia, șóla dă pâne la miî de miî de ómenii, șóla rupe lanțurile întunerecului și ale robiei, șóla îmblândesce și poleesce nãrãturile, șóla înalță și fericesce némul. Ajută biserică, care este podul, ce trece pe om de prepămént la cerin.* Mai pe urmă nu nita, bunule creștine! că cu învierea ta sê începe și dîua cea mare a judecătii. De ai primit 5, 3 séu un talant, de ai avut averi peste averi, moșii întinse, séu numai o palmă de pămént, vei avea a-ți da sémă înaintea dreptului judecétorii și a rêsponde, cum ai întrebuintat dîlele vieții tale, averile, puterea, diregétoria și talentul têu, câștigat-ai cu ele mult, séu puțin, séu nimic. Și acest judecétorii drept este și rêsplătitoriu. el va da fiecãruia dupã faptele lui, la creștinii cei buni raiul, ér la cei rei munca cea vecinică.

Vedeți iubiti ascultători! cum Dl Chrs prin învierea sa a făcut, ca virtutea și faptele bune sê fie învingétóre și cum acéstă veste a învierei face pre creștinii cei buni și drepti sê fie îndrêsneti și fără frică.

II.

Dar Mântuitoriul Chrs. a înviat după ce a suferit patimile cele mai înfricoșate nevinovat fiind, și acéstă veste aduce mângăere și alinare la creștinii nevinovați, carii pătinesc pe nedrept. În partea cea din tâiu a cuvântării ați vedut I. A. că Dl Chrs. a întrecut cu vrednicia, cu sântenia și dragostea pe toți bărbații cei mari din lume, și cu tóte acestea vieța lui a fost un șir necurmat de patimi și de dureri. De o parte jidovii cei de un ném cu Chrs. nu'l iubeau, îl întimpinau cu recelă, nepăsare și négra nemulțămire, cuvântul lui cel dđcese, ce l'a vestit ómenilor, prea puținii l'ascultau, și l' bágau în sémă, așa încât Chrs. însusi a aseménat lucrarea cuvântului séu cu sémánța, din care o parte a cădút pe cale, de s'a călcat de ómenii și s'a mâncat de paseri, altă parte a cădút pe loc petros și s'a uscat, a treia parte a cădút între spini și marăcinii și s'a înneecat și n'a putut cresce, și numai a patra parte a cădút pe pămént mănos și roditoriu. De altă parte fariseii și cărturarii și mai marii poporului îl încãreau cu felurite ocări, batjocuri și elevete, l' numeau beutoriú de vin, prieten al vameșilor și al pécãtoșilor, rêsculătoriú de popor și tovãraș cu cel necurat. Când a scos Dl Chrs din biserică pe cei ce schimbau banii și vindeau porumbii, atunci au voit sê l'ucidă cu petri. Pe când pe Varava tãlhariul cel mai vestit l'au slobozit din temniță, atunci Dlu Chrs i-au luat vieța între chinurile cele mai amare, restignindu-l pre cruce. Inse Dđeu, tatál Dlu nostru Is. Chrs, n'a pãrãsit pe iubitul séu fiu până în sfêrsit, i-a schimbat sórtea lui, i-a prefăcut întristarea în bucurie, batjocurile și ocările în mãrire, el l'a înviét din morți întru mãrire și strãlucire nemãrginită. La acéstă veste pentru creștinii, carii pătinesc pe nedrept fiind nevinovați, este un izvor nedeșertat de mângere și alinare. I. A. Vina este un verme veninos, care róde la inima omului, mai ales în dîle de suferință. De aceea, când un om cade în vre un necas, dă de vre-o nenorocire din vina lui, când el de bună voie sê aruncă în adêncul perirei ori prin nesocotință și úșurătate, ori prin gustarea necumpatată a desfătărilor și plăcerilor celor primejdiose ale lumii, ori prin călcarea sântelor și dumneđescilor așezăminte, ori prin nedreptate, rêuțate și nemésurată

iubire de sine, atunci acest nenorocit om în peptul său, în conștiința sa, nu află nici o mângăere, la oameni nu găsește nici o compătimire, nici un ajutoriu, la Ddieu, părintele cel ceresc, nu-și poate rădica ochii cu încredere și când se întemplă de se bolnăvesce un astfel de om, atunci el își vede patul încungiurat de duhurile cele mai spăimântătoare ale iadului și ale respălării, atunci el între chinurile cele mai mari se vede silit a gândi la Ddieu, carele este întru adevăr atot îndurat și atot bun, dar este și sânt și drept, nu se lasă a-să batjocuri, ci din-contra răsplătesce fiecăruia după faptele lui. Altfel stă lucrul cu oamenii și creștinii cei buni, cari pătinesc fiind nevinovați, pe acestea nu-î muștră eugețul, ci în nenorocirile și necasurile lor cele mari se mângăie cu Dl. Chrs. carele deși a suferit chinuri înfricoșate, dar a înviét cu mărire și putere nespūsă; pilda lui Chrs. le preface întristarea lor în bucurie, plângerea în cântări de laudă și calea lor cea plină de spinii îi scöte la limanul fericirei, îi duce în împărăția ceriului. Iubiților! știu, că nu ve veți îndoi, că în lumea acesta sânt oameni buni, cari pătinesc greu fiind nevinovați. O! de astfel de oameni sânt destui în lume și încă în toate plasele societății. Aici vedem oameni, cari pe lângă totă truda și osteneța lor; pe lângă totă cinstea și dreptatea lor nu pot scăpa de lipsă și strimțore, îi omóre grija familiei, neavënd cu ce să o hrănescă și crească. Colo aflăm creștinii pacnici, plini de bunavoință și dragoste și cu toate acestea pătinesc greu, nu le dau pace omeni-ii cei răi, împetriți și predați cu totul la interesul persönei lor. Însă acești oameni buni, cari pătinesc fără vina lor, n'au să se supere de loc, ci se mângăie cu Mântuitoriul Chrs., care prin învierea s'a a adus la lumină viața și nemurirea, și ei se-și aducă aminte, că va veni odată ziua, când se va surpa puterea celor răi, când se va descurca ițele sortii, vor scăpa de greutatea grijilor și patimilor și vor secera rodirile ostencelor credinței și virtuții lor.

Deci iubiții mei fiii sufletesi! dacă voim să avem bucurie adevetată la aceste sante zile, dacă voim, ca învierea Dlu Chrs. să ne fie de folos, să nu încetăm a face bine cât se poate de mult în noi însine și împregiurul nostru, la frații și semenii nostri, că ați auđit, că învierea Dlu Chrs. aduce bucurie și îmbrățișare numai la creștinii cei buni. Să fim cumpătați și înfręnați în petreceri, plăceri și desfătări, să gonim din mijlocul nostru nebuna mândrie, necurățenie și lăcomia, să fugim de nedreptate, de răutate, de împetrire de inimă și de iubirea de sine

nemăsurată, care toate aduc asupra capului nostru necasuri, patimi și nenorociri înfricoșate și cumplite, că ați auđit Iubiților! că învierea Mântuitoriului Chs. aduce mângăere și alinare numai la creștinii, cari pătinesc fără vina lor. Și dacă vom urma așa, santele pasci se vor preface pentru noi în un izvor nedesertat de bucurie și mântuire, ceiace la toți ve poftesc. Amin!

Institutul regricolarii pentru pensionarea învățătorilor în Ungaria.

În comisiunea dietei ungare pentru învățământul public s'a pertractat în 3 Aprilie n. a. c. raportul ministerial referitoriu la institutul de pensiune regricolarii al învățătorilor.

Din espunerile raportoriului estragem următoarele: acest institut a avut în anul 1889 un capital de 6.223.000 florini. Percepțiunile au fost de 741.000 fl., eroğațiunile de 214.000 fl; s'au putut dar capitalisa 526.000 fl. Institutul are venite așa de mari, încât el, după espunerea raportoriului, ar fi deja astăzi în stare de a acoperi trebuința maximală, ce se va cere abea după 32 de ani. Raportoriul este de părere, că o agrămădire așa de mare de capital n'ar avea nici un scop. Dacă legea de pensionare va rămânea neschimbată, în acest cas se vor putea sista cu finca anului 1895 toate percepțiunile acestui institut. Raportoriul propune deci stabilirea unei proporții mai corecte între percepțiunile și eroğațiunile acestui fond astfel, ca solvirile se se mai micșoreze, erva pensiunile se se mai rădice. Apoi și subvențiunea de 150.000 fl., cu care contribue statul în tot anul la acest institut, se se întrebunțeze spre alte scopuri ale învățământului poporal. Un membru al comisiunei află de neamănaveră revisiunea legii pentru pensionarea învățătorilor. El s'a declarat încontra ei încă în anul 1875, când s'a votat acea lege, pentru că încă atunci a aflat de prea îngreunătoare îndatoririle contribuiei învățătorilor.

Ministrul contele Csáky mulțamesce raportoriului pentru rațiociniul compus de el, pe care se rögă a i-l estrada spre studiere. Dacă rațiociniul acesta va fi corect.

va avea să urmeze revizuirea legii pentru pensionarea învățătorilor. Ministrul este aplecat a folosi subvențiunea de 150.000 de fiorini, dată pe an acestui fond de pensie, pentru alte scopuri mai urgente ale învățământului poporal.

Asupra acestor cesiuni sulevate în comisiunea de învățământ public în dieta țerei »Telegraful român« în numărul său 34 din a. c. observă foarte nimerit și chiar la timp următoarele:

Este o cesiune, pe care viitorul o va deslega, este o cesiune de viață îmbunătățirea sortii învățătorilor, și după cum ni se prezintă starea fondului de pensie învățătoresc al statului, ea a ajuns la stadiul, încât se poate pune în practică cu orecari prospecte de succes.

Așteptăm descoperiri mai detaiate în discuțiunea publică în parlament, când va fi pus la ordinea zilei bugetul domnului Ministru de culte și instrucțiune publică.

Și până atunci însă trebuie să accentuăm două lucruri, cărora s'a dat expresiune în secțiunea parlamentară pentru lucrările instrucțiunii publice și și în presă.

Fondul de pensie a ajuns în acel stadiu, încât intratele pot fi reduse în parte mare, și eşitele respective sumele provădute pentru pensionarea învățătorilor pot fi urcate.

Din această stare a lucrurilor ni se pun în perspectivă două cesiuni de importanță: regularizarea fondului de pensie actual și îmbunătățirea sortii învățătorilor dela școlile civile.

De interes este pentru noi cesiunea, că se pune în vedere o reviziune a articolului de lege XXXII din 1875, adică legea pentru pensionarea învățătorilor dela școlile elementare, față cu carea biserica noastră a luat pozițiune, care nici până acuma nu este regulată, nu este finalizată.

După cât se știe, stadiul actual al cesiunii e. că Consistoriul metropolitan la îndrumarea primită dela congresul național bisericesc a făcut representațiune la domnul Ministru de culte și instrucțiune publică pentru de a se permite metropoliei noastre înființarea unui fond de pensie pentru învățătorii români greco orientali. La acesta reprezentațiune până acum nu a sosit nici un răspuns.

În timpul din urmă organele dela finanțe au primit ordin, că dela comuncle noastre bisericesci se

încaseze cu ori-ce preț cuotisațiunile la fondul de pensie al statului, începând dela anul 1874 cu procentele obveniende. Sânt așadară în curgere execuțiunile pentru o sumă considerabilă asupra comunelor noastre bisericesci.

Dacă ar fi să tragem conclusiuni din aceste semne, vom ajunge să credem, că și cea din urmă rază de speranță pentru câștigarea fondului de pensie confesional a dispărut.

Ar fi de interes a se arăta în cifre, cu ce sumă am contribui noi până acuma la fondul de pensie, și ce sume s'a dat pentru pensionarea învățătorilor noștri. Acesta se va face, credem noi, însă și până atunci noi considerăm de actuală cesiunea cu fondul de pensie al învățătorilor noștri confesionali.

Județul general.

(Continuare).

Acestea consună pre deplin cu ceea ce am afirmat deja, că adică Ddeu nu va strica lumea până când răutatea omenilor este aproape universală și necurabilă. Până când omenii nu din respect cătră judecată trăesc în siguritate, adică până când ateistii și filosofi nu vor fi cu totul coplesiți de principiile lor sucite, sclerați și destrăbalați coplesiți de voluptăți sensuale, ne mai cugetând nici la Ddeu, nici la cealaltă viață și la viitoarea judecată, — până atunci Ddeu nu poate strica lumea.

Până când cea mai mare parte a omenilor n'a ajuns încă în o atare stare, poziția lor nu este deplorabilă deloc, nebună și rea deajuns pentru a face pre Ddeu, ca să strice lumea pe vecie: temerea de Ddeu și de judecata sa va împedeca libertatea neînfrănată, o va face mai modestă și mai circumspectă, va reduce necumpătarea vițiului lătit, consciințele vrând-nevrând le va nelinisci și descepta spre reson. Până când se mai conservă aceste simțimēnte și această credință în lume, până atunci tot mai esisă omeni evlavioși și un număr și mai mare de accia, cari se privesc cu nedrept de omeni evlavioși și virtuosi. Și deși de aici colo se pot afla între dēnsii ateisti, acesta tutuș nu face desperată starea genului omenesc și nu poate realiza profetirea timpurilor din urmă, în cari Ddeu va pusii și judeca lumea.

În trecăt este de observat, că chiar acesta este cauza, că cercetările seu muștrările ddeesci când năvălesc asupra unor persoane singuratece, seu asupra unei comune, imperiū ori popore, surprind omenii într'un timp, când ei se simt mai siguri și s'a gândit mai puțin la acele muștrări „dicēnd pace, și unde este pace? Ieremia 6. 14. Muștrările aceste nu se întēplă de aceea, ca și când Ddeu ar avea plăcere să ne pedepsescă și să eserceite judecațiile

sale asupra lumii, ci pentru ca prin acelea să ne admonieze, ca prin o grabnică penitență să ne împăcăm cu el. Ddeu este nemărginit de bun și îndurat, are plăcere de a face bine și se-și arate semnele îndurării sale: judecățile său pedepsele sunt operele sale extraordinare.

Causa, că pentru ce cercetările său muștrările ddeesci surprind omenii de multe ori în siguranța lor, în letargia lor, când în inimă-le sunt întipărite numai iconi plăcute de fericire și de nădejde în timpuri de aur — sunt păcatele, cari au șters din inima păcătosului totă frica de Ddeu, de prevedința ddească și de judecata viitoare. Înclinarea lor spre păcate li-a insuflat lor această tristă siguranță. De aceea nici nu sunt ei de altă trebă, decât pentru jertfe ale dreptății și mâniei lui Ddeu.

Chiar această trebuie se dicem și despre ziua judecării generale. Ea va veni asupra omenilor ca un fur noaptea; nu ca și când nu am fi auzit nici când, că Ddeu va judeca lumea, căci despre această ni-a dat Ddeu știre destul de chiară, pentru ca să ne pregătim spre ea: ci pentru-că atunci credința omenilor în Ddeu și în judecata viitoare este stensă în ei, ori că această credință va fi adormită prin încântarea unor lucruri superstițioase și a unor așezăminte din afară. Tote aceste stări sunt dară desperate, că aflându-se astfel omenii în acelea, va fi timpul, ca Ddeu să judece lumea.

Astfel putem cita numai cauze presimțitoare pentru amânarea zilei de judecată. Dar — durere — nici n'avem cauză să ne plângem asupra acestei trăgănări, știind socotela, care avem să ni-o dăm și sentința, care avem să o așteptăm dela înfricoșatul judecătorii. Este fără îndoială destul, ca Ddeu ne prevestește lămurit, că va judeca lumea. Nu îl obligă însă nimica, a-ne încunoscianța timpul hotărât pentru ea. Aceasta este un misteriu a lui Ddeu, care nu-l scie nici om nici ânger. Și în puterea acestui mijloc ideea judecării viitoare a produs în toate timpurile efepte mari în lume, cu deosebire, de când s. evanghelie ni-a descoperit această judecată într'un mod așa de lămurit; Isus Christos însuș ni dă această îndigitare, că de ore-ce nu scim ziua judecării, să privighem în tot timpul și să fim pregătiți în totdeauna pentru această mare zi; „Deci priveghiați, că nu știți în care ceas Domnul vostru va veni. Eră această se știți, că de ar sei stăpânul casei, în care ceas va veni furul, ar priveghea și nu ar lăsa să-i sape casa lui. Pentru aceea și voi fiți gata, că în ceasul, în care nu gândiți, fiul omenesc va veni“. Mat. 24. 42 sqq. Decă această admoniere a fost delipsă deja pre timpul Mântuitorului, cu cât mai mult este ea delipsă acum, când suntem cu mult mai aproape, de cât cugetăm, de sfârșitul lumii.

Ne aflăm într'u adevăr în timpurile cele din urmă. Suntem la începutul nefericit al irreligiosității profetite prin rostul ddeesc, căci avem exemple ve-

dite, că se trag la îndoială principiile cardinale ale religiunii, că cele mai fundamentale articule ale credinții creștinesci sunt materie de dispută și de certă, că chiar și autenticitatea cuvântului evanghelic se contestază, că cele mai chiare și mai sfinte regule ale moralei se ia în ris și publice se desprețesc. Dar dacă aceste nu s'ar întâmpla, atunci lumea nici când nu ar avea sfârșit. Ddeu nu poate strica un popor credincios și drept, și și mai puțin o lume dreptă, o lume plină de credincioși și sfinți. Decă ni-a fost nouă destinat a fi în această lume rea, în aceste zile din urmă, în cari se află betjocuritorii, cari umblă numai după poftetele lor, apoi se nu ne descurăgiam, ci se luăm în socotință, că nimic nu se întâmplă, ceea-ce n'a fost mai nainte profetit. Trebuie dară să fie cătră sfârșitul lumii, și prin urmare acesta nu va fi capace a slăbi vada religiunii mai mult, decât este orânduit prin profetire. Să ne aducem aminte cum a fost religiunea creștină sfințită de acuș o mișă optute de ani; căți martiri și mărturisitori a avut ea, susținându-o încontra tuturor puterilor și contradicțiilor lumii; cum a triumfat ea asupra tuturor idololatriilor păgâne etc. etc. Tote aceste dovedesc ddeirea ei (a religiunii creștine), aparându-o contra tuturor apucăturilor minții omenesci, contra batjocurilor și obrăsnicilor ateistilor și ale filosofilor infamii, cari singuri sunt batjocura și disprețul genului omenesc.

Ziua, care a statorit'o Ddeu, este ziua unei judecării generale, în care lumea întregă va fi judecată. Toți omenii vor fi în ziua aceea chemați înaintea scaunului judecătoresc a lui Christos și în adunarea generală a omenilor și a ângerilor ascultați, condamnați ori absolvați.

Ce spectacul minunat va fi atunci pentru ochi vedând, cum întreg nêmul omenesc dela Adam până la sfârșitul lumii ese din mormânturi și apare înaintea judecătorului său! O atare adunare nu a fost nici mai nainte, nici va mai fi după aceea. Decă am fi numai nișce simpli spectatori, cât de mult ar fi ocupată mintea noastră privind la toți omenii întruniți, la toate persoanele ilustre, a căror nume sunt scrise cu litere de aur în istorie, cari în timpuri diferite s'a distins prin evlavie, virtute, înțelepciune etc., și la toți aceea, cari s'au făcut epoehali prin tot felul de vițurii, retăcirii etc., cu cari a făcut mult sgomot în lume... Dar atunci nu va fi timp a-ne astêmpăra curioșitatea noastră, de ore-ce toți vom să primim sentința noastră finală.

Este deci de mai multă importanță pentru noi, ca aici să ne mărcăm acel spectacul, despre care atunci nu vom putea rezona, și să ne imaginăm mulțimea de omeni diferiți, cari vor apărea în ziua judecării, pentru de a-și da sêma despre cele ce au făcut în viața această. Vom vedea toți omenii înviați în corpurile lor, și tot acele, cari a fost mai nainte, însă schimbați: în privirile lor și fețele vor fi mari schimbări, cari vor trada emoțiunii forte varii și vor

causă o diferită formă a corpului și a feței, — și totuși îi vom recunoște.

Ne putem ușor imagina, că necredincioșii și ateistii, cari în mod rafinat și filosofic disputau existența lui Ddeu și religiunea creștină, satirisând fericirile ceresci și chinurile din iad, — nu se vor spăria puțin, dacă numai la simpla vedere a judecătorului lor vor vedea întrăga lor filosofie desmintită și absurdă...

Cât de cuprinși vor fi atunci păcătoșii, cari au trăit în siguranță și nici când nu s'a gândit la judecată.

Acești bravi păcătoși, cari nu cunosc frica, cari rid de frica de Ddeu ca de o emoțiune muerescă, — nu vor fi atunci în stare a-și ascunde spaima lor.

Acești filosofi, acești enciclopediști și scrutații critici iperraționalisti, cari numai altereză și jig-nesc simțimintele religioase; acești Bismarci etc., acești conturbători ai păcii nemului omenesc, de cari se cutremură lumea întrăgă, — vor tremura înaintea judecătorului lor și vor dice munților și petrilor: cădeți preste noi, și ne ascundeți pre noi de cătră fața celui ce șede pre scaun și de mânia mielului". Apoc. 6. 16. —

Din contră cât de triumfători vor apărea atunci dreptii și credincioșii! Cu ce încredere veselă și cu fruntea în sus vor apărea socracii, desprețuiții, persecutații — veneratorii Christosului restignit! Atunci toate necasurile lor vor dispărea ca și umbra nopții la învierea sôrelui. Lacrimile lor vor seca și o bucurie perfectă va străluci din ochii lor. —

Aparența presentă a lucrurilor ne amăgesc foarte. Vițiul în acăsta lume este foarte jovial și îndrăsnit, fără frică și fără spaimă; virtutea este aici în multe casuri desprețuită și nefericită, ba de multe ori chiar și nedreptățită. Repet este pentru noi foarte necesariu, că din când în când se ne imaginăm spectaculul dela ziua judecării, la care toți oamenii vor apărea.

Dar întrebăm aci, că pentru ce Ddeu judecă lumea întrăgă deodată, și pentru ce chemă el pe toți oamenii deodată la sine, de a-le împărtași lor sentința finală? Sigur este, că Ddeu face acăsta; dar nu ni s'a spus, că pentru ce? Într'aceea dacă chibzuim bine lucrul acesta, atunci vom descoperi scopuri sublime, din respectul căroră probabil se ține acăea judecată publică și generală, și cari ne vor convinge, că Ddeu are cause binecuvântate de a face astfel. Aceste scopuri se referesc atât la Ddeu însuși cât și la oamenii — acelora dreptii și acelora păcătoși — cari sunt a-se judeca.

Le face judecată generală și publică din respect cătră Ddeu, pentru că o judecată generală și publică contribuie foarte mult întru completarea și respective vedirea măririi sale.

Acăstă judecată, precum am amintit deja, va justifica prevedința ddeescă, va lămuri totă înțelepciunea acesteia și va descoperi toate misteriiile ei. Ddeu judecă lumea atât pentru de a se justifica pre

sine însuș, cât și pentru de a judeca oamenii. Forțe bine se pot aplica la județul general cuvintele s. Ap. Pavel Rom. 3. 4: „ci se fie Ddeu adevărat, și tot omul mincinos precum este scris: ca se te îndreptezi întru cuvintele tale, și se biruesci, când vei judeca tu". Eră s. Ap. Iuda 14. sq: „etă va veni Domnul întru mii de sfinții săi angeri, se facă judecată improtiva tuturor, și se pedepsescă pre toți necurații lor de toate faptele păgânătății lor, cu care a făcut fără delege, și de toate cuvintele lor cele iuți, care au grăit improtiva lui păcătoșii cei necurați".

Când lumea întrăgă va fi chemată înaintea scaunului judecătoresc a lui Ddeu, la care se vor înfățișa toți oamenii din toate timpurile și de toate nemurile, atunci ni se va espune o completa descriere istorică a prevedinții ddeesei, în care ni se va lămuri toate causele a tuturor lucrurilor, cari până aci ne-a fost necunoscute. Când vom afla, că în ce mod a fost condusă fie-care persoană, fie-care seclu, fie-care generațiune, fie-care țără și fie-care popor; că în ce mod s'a servit Ddeu față de aceste și ce felu de talant li-a incredințat lor; și când vom vedea cum își vor da ele sēma despre cele incredințate lor: atunci „totă gura se se astupe, și totă lumea se se supue lui Ddeu" Rom. 3. 19. Atunci vom vedea întrăga conexitate a prevedinței și a înțelepciunii ddeesci, așa și a dreptății și a bunătății sale. Cât de mult vom admira noi pre Ddeu, când vom vedea lămurite toate minunile lumei! Ce aspect plăcut pentru evlavios! Cât de consternați vor fi păcătoșii! și cu cât mai greu le va fi chinul lor, când se vor vedea siliți a admira pre Ddeu, pre care ei până aci l'a condamnat și desprețuit...

Aceste întru adevăr sunt cause binecuvântate, de a face pre Ddeu, ca se judece pre toți oamenii deodată și publice. El se va justifica prin acăsta față de creaturile sale, descoperindu-le minunile și misteriiile darului său și a prevedinței sale. Credincioșii deja nici se ved îndemnați a admira și a lauda pre Domnul. Înșă aici precum dice Ap. Pavel I. Cor. 13. 9. sq: „de o parte cunoscem și de o parte prorocim. Eră când va veni cea de sēvșit, atunci cea de o parte va inceta. Când eram prunc, ca un prunc grăiam, ca un prunc gândeam, ca un prunc eugetam, eră decă m'am făcut bărbat, am lăpădat cele pruncesci. Că vedem acum ca prin o oglindă în ghicitură, eră atunci față cătră față, acum cunosc de o parte, eră atunci voi cunosc, precum am fost și cunoscut".

(Va urma).

Varietăți.

Alegerea de Episcop al eparchiei Caransebeșului
„Biserica și Școla" din Arad o comentază astfel: Sinodul a ales cu aproape totalitatea voturilor de Episcop pentru scaunul vacant al eparchiei Caransebeșului pe Prea Cuviosia Sa părintele Arhimandrit și vicariu arhiepiscopesc Nicolau Popea, un bărbat cunoscut și stimat pentru tre-

cutul și activitatea sa prestată în serviciul bisericii în decursul unui lung șir de ani. Două momente sînt în cazul de față, cari dau acestui act o deosebită valoare, și anume: s'a constatat adevărat de nou, că ori de câte ori se tractează de interese mari și de chestiuni vitale în biserica noastră, oamenii chemați a lucra în serviciul acestei sante instituțiuni, sînt în un cuget și o simțire, eră al doilea moment este, ca prin alegerea de Episcop a părintelui Archimandrit *Nicolau Popea* s'a constatat de nou, că la noi în biserică se prețuesc de cei chemați serviciul și meritele cășcigate prin activitate și zel, depus în serviciul acestei sante instituțiuni. Felicităm deci atât pre alegători, cât și pre alesul clerului și poporului.

Albina institutul de credit și economii în Sibiiu în adunarea sa generală ultimă a defipt dividendă pe anul trecut 1888 cu 10 fl. de acție=10%; fondul de rezervă s'a dotat cu maximul provădit în statute cu 5360 fl. 3 cr., eră fondul pentru pensionarea funcționarilor cu 3000 fl.; din prețul cumpărării casei institutului s'a descris 3311 fl. 60 cr.; pentru scopuri filantropice s'a votat 2103 fl. 84 cr. Fondul de rezervă se sue acum la 71.726 fl. 3 cr. Revirmentul casei a fost în anul trecut 15.331.580 fl. 15 cr. va se dăcă cu 4.147.719 fl. 16 cr. mai mare decăt în anul 1887. Căștigul curat a fost 50.064 fl. 43 cr., cu 7000 fl. mai mult decăt în anul 1887.

Despre alegerea de Episcop în Caransebeș s'au fost trāmis nisce telegrame tendențioase țiarului din capitală „*Pesti Naplo*“. Despre aceste telegrame s'a susținut, că ele ar fi fost inspirate de comitele suprem al Comitatului Caraș-Severin *Emeric de Iakabffy*. În fōia de sēra din 15 Aprilie n. a. c. a sus amintitului țiaru cāt în aceea a țiarului semioficial „*Nemzet*“ susnumitul domn comite suprem desmintēsece acea scire respānditā declarānd categoric, că el despre alegerea de Episcop al lui Popea sēu despre ceialaltī candidați n'a trāmis nici unui țiaru telegrame informātoare și că n'a incredintat pe nimenea a face acēsta în numele seu. Decī dacā s'ar fi trāmis vre-o informațiune telegraficā în chestiune cu subscrierea numelui lui, acesta este falsificat, și dacā se susține, că din însărcinarea comitelui suprem s'ar fi compus telegramele, acēsta scire nu cerespunde deloc adevērului. — Aceste tōte se vēd dar a fi fost metechne ale ultrapatrioților noștri patentați din Caransebeș, învechiți și îmbātrīniți în asemenea mistificațiunii. Lupul își lapādă pērul dar nēravul ba.

Asentarea în anul acesta se va începe din 10 Maiu a. c. încolo în tōtā țēra și va dura pānā în 20 Iunie. Chemați la asentare vor fi tinerii nāscuți în anii 1866, 1867 și 1868.

Demisiune. S'a respīndit scirea, că comitele suprem al comitatului Timiș *Sigismund Ormos* ar fi demisionat.

Membri corespondenți ai academiēi romāne. Academia romānā a ales de membri corespondenți ai ei: pentru secțiunea literarā pe *Gion Ionescu*; pentru secțiunea istoricā pe *Onciu*, profesor la facultatea din Cernăuț, pe *Al. Xenopol* și pe *P. Broșteanu* din Bānāt; pentru secțiunea sciintificā pe *Dr. Babeș*, *Dr. Istrati* și *Culianu*, profesor la facultatea de sciințe din Iași.

Țimpul de șese sēptāmāni încōce este tot ploios, ceiace fac imposibile sēmēnăturile de primāvarā de o parte, de altā parte ne însuffā mare îngrijire, că nu vom scāpa nici în acest an de inundațiunii, deōrece apele în urma ploilor neconținute și a topirei nelei în munți cresc mereu și deja de acum amerință cu eșirea din matca lor.

Dar. Maj. Sa monarehul nostru s'a îndurat prea grațios a dona pe sēma comunei bisericescē gr. or. din Șemlacul-mare pentru reedificarea unei bisericē suma de 200 fl.; er nu 280 fl. precum au raportat unele țiare.

Mulțāmītā publicā se aduce din partea comitetului parochial rom. gr. ort. din Jebel pe arēsta cale evlaviosului creștin *Ilie Loichița* pentru micul și frumosul *Iconostas*, ce l'a donat s. bisericii rom. gr. ort. din loc în prețiu de 8 fl. v. a. Acēstā faptā a evlaviosului creștin *Ilie Loichița* pōte fi spre esemplu de imitat și altor creștini cu stāri și mai binecuvēntate. Iconostasul s'a așezat în bisericā la fēmei, unde s'a simțit mare lipsā, și mai cu sēmā pentru îmbulzēla, ce se face în bisericā la ss. sērbātoři cu ocasiunea miruirei creștinilor, avēnd se vinā fēmeile printre școlari și scolārițe și printre mulțimea de popor pānā la frontul altariului, cu care ocasiune se face o disordine în s. bisericā. — Pentru acest don Dumnețu se-l binecuvēnte întru tōte pașurile sale cu tōte darurile sale cele bogate înmulțindu-și averile și anii vieții. Jebel în 5 Aprilie 1889. *Vasilie Ciuta* m. p. preș. comit. parochial, *Trāndafir Mārcheș* m. p. comit. parochial.

Despārțēmēntul Bocșii al reuniunei învățatorilor rom. gr. or. dela școlile confesionalē din diecesa Caransebeșului.

Nr. 9. ex 1888/9.

Convocare.

Subscrisul presidiu are onorul a convoca adunarea generalā a despārțēmēntului Bocșei al reuniunei învățatorescē pre țiaua de Joi în 13/25 Aprile a. c. la 9 ore antemeridiane în localitatea școlēi rom. gr. or. din Bocșa montanā cu urmātorul program:

1. Raportul presidiului despre activitatea sa dela ultima adunare a constituiri, adevā dīn 5/17 Noēmvre 1888;
2. Raportul cassariului;
3. Raportul bibliotecarului;
4. Raportul comisiunei alese pentru „cestiunca Abdariului“;
5. Materialul geometriei — împārțit tuturor membrilor ordinari, — lecțiuni practice;
6. Incassarea și licuidarea taxelor curente și restante ale membrilor;
7. Petițiunea membrului ordinariu Serafim Jurca, învățatoriu în Vasiova;
8. Propunerī;
9. Alegerea comisiunei pentru autenticarea protocolului.

St. dd. membri ordinari, fundatori și ajutatori sūnt rugați a se infāțișa, ca se putem resolvi cāt se pōte de bine momentuōsele chestiuni, ce sūnt puse la ordinea țilei.

Bocșa montanā în 3/15 Aprile 1889.

Ioane Marcu, președintele despārțēmēntului
Romul Ancușă, notariul despārțēmēntului.

